

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

Republika Srpska
78000 Banja Luka
Vladike Platona bb
Tel: +387(0)51/493-555
Faks: +387(0)51/493-556
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Agencije za agrarna plaćanja Republike Srpske
za period 01.01- 31.12.2022. godine**

Broj: RV024-23

Banja Luka, 21.03.2023. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja.....	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	3
	Izvještaj o reviziji usklađenosti	3
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	5
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	6
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	7
	1. Uvod	7
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja.....	7
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	8
	4. Nabavke.....	10
	5. Priprema i donošenje budžeta	11
	6. Finansijski izvještaji	12
	6.1. Prihodi i primici, rashodi i izdaci	12
	6.1.1. Prihodi i primici.....	12
	6.1.2. Rashodi i izdaci.....	12
	6.2. Imovina, obaveze i izvori.....	17
	6.2.1. Nefinansijska imovina.....	17
	6.2.2. Finansijska imovina i razgraničenja.....	17
	6.2.3. Obaveze i razgraničenja	18
	6.2.4. Vlastiti izvori.....	18
	6.3. Vanbilansna evidencija	18
	6.4. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	18
	6.5. Obrazloženja uz finansijske izvještaje	18

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izveštaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Agencije za agrarna plaćanja Republike Srpske koji obuhvataju: Pregled planiranih i ostvarenih prihoda, primitaka, rashoda i izdataka iskazanih u glavnoj knjizi trezora na računovodstvenom fondu 01; Pregled prihoda, primitaka, rashoda i izdataka na računovodstvenim fondovima od 01 do 05; Pregled imovine, obaveza i izvora sa stanjem na dan 31.12.2022. godine i za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, obrazloženja uz obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, finansijski izvještaji Agencije za agrarna plaćanja Republike Srpske istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalno značajnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2022. godine; prihoda, primitaka, rashoda i izdataka, kao i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja za javni sektor važećim u Republici Srpskoj.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200 – 2810. Naša odgovornost za provođenje revizije je detaljnije opisana u pasusu „Odgovornost revizora“. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 130 – Etički kodeks, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Prema Pravilniku o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika finansijske izvještaje Agencije za agrarna plaćanja Republike Srpske čine tabelarni pregledi navedeni u našem izvještaju. Usvojeni okvir finansijskog izvještavanja za javni sektor u Republici Srpskoj podrazumijeva da se sve transakcije, procjene i politike odmjeravaju u odnosu na usaglašenost sa međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor.

Revizijski nalazi i zaključci o fer i istinitoj prezentaciji finansijskih izvještaja Agencije za agrarna plaćanja Republike Srpske se oslanjaju na propisani okvir finansijskog izvještavanja za javni sektor u Republici Srpskoj.

Zbog činjenice da se u predmetnim finansijskim izvještajima ne prezentuje finansijski rezultat, ne izražavamo mišljenje o finansijskom rezultatu za 2022. godinu.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja, dovoljni i odgovarajući da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. ovog Izvještaja:

Popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2022. godine nije izvršen u skladu sa članom 4. stav (1. i 4.) i članom 20. stav (1) tačka 3. Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza, jer nije izvršen popis putničkog automobila ustupljenog na korišćenje i obaveza po osnovu subvencija, a izvještaj o popisu ne sadrži uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine i obaveza.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.2.1. ovog Izvještaja:

Precijenjene su subvencije, a potcijenjeni rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga, grantovi i transferi u najmanjem iznosu od 8.427.715 KM, jer rashodi po osnovu dodjele sredstava za podsticanje razvoja poljoprivrede i sela nisu klasifikovani u skladu sa članom

92., 94., 95. i 102. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Direktor je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor, odnosno propisanim okvirom finansijskog izvještavanja za javni sektor važećim u Republici Srpskoj. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u obrazloženjima uz obrasce godišnjih finansijskih izvještaja; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija, takođe, uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 21.03.2023. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izveštaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje sa rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja Agencije za agrarna plaćanja Republike Srpske za 2022. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima Agencije za agrarna plaćanja Republike Srpske za 2022. godinu su, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 4. ovog Izveštaja:

Agencija za agrarna plaćanja Republike Srpske nije provodila procedure javnih nabavki za dio nabavki tonera i hotelskih usluga, što nije u skladu sa članom 6. Zakona o javnim nabavkama, a za nabavku kancelarijskih potrepština i drugog kancelarijskog materijala nisu obezbjeđeni dokazi o ispunjenosti uslova za izmjenu ugovora, nije zaključen aneks ugovora i nisu objavljeni osnovni elementi izmjene ugovora na portalu javnih nabavki, što nije u skladu sa članom 75. stav (5., 9. i 11.) Zakona o javnim nabavkama.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.2.1. ovog Izveštaja:

Agencija za agrarna plaćanja Republike Srpske je odobrila Veterinarsko stočarskom centru a.d. Banja Luka podsticajna sredstva za kontrolu kvaliteta mlijeka, iako zahtjev nije u skladu sa odredbama člana 66. stav (2. i 3.) Pravilnika o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podsticaja za razvoj poljoprivrede i sela.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, direktor je, takođe, odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Agencije za agrarna plaćanja Republike Srpske obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Agencije za agrarna plaćanja Republike Srpske.

Banja Luka, 21.03.2023. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- 1) postupci i procedure provođenja popisa i izvještavanje vrši u skladu sa članom 4. stav (1. i 4.) i 20. stav (1) tačka 3. Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza,
- 2) planiranje i izvršenje budžeta po osnovu sredstava za podsticanje razvoja poljoprivrede i sela vrši uz primjenu ekonomske klasifikacije propisane odredbama Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike,
- 3) u Pisanim obrazloženjima uz finansijske izvještaje objelodanjuju potrebne dodatne informacije u skladu sa članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika.

Preporuke vezane za usklađenost

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- 1) zapošljavanje i popunjavanje upražnjenih radnih mjesta vrši u skladu sa donesenim kadrovskim planom shodno članu 30. i 111. stav (2) Zakona o državnim službenicima,
- 2) sačinjava Izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole sa priložima, u skladu sa članom 8. stav (6) Pravilnika o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole,
- 3) postupci i procedure javnih nabavki, objavljivanje osnovnih elemenata ugovora i izvještaja o provedenom postupku javnih nabavki vrši u skladu sa članom 6., 75. stav (5., 9. i 11.) i 90. stav (2) Zakona o javnim nabavkama i članom 10. stav (2) Uputstva o uslovima i načinu objavljivanja obavještenja i dostavljanja izvještaja u postupcima javnih nabavki na portalu javnih nabavki,
- 4) sredstva za podsticanje razvoja poljoprivrede i sela realizuju u skladu sa odobrenim Planom korišćenja sredstava za podsticanje razvoja poljoprivrede i sela Republike Srpske shodno Zakonu o izvršenju budžeta Republike Srpske za predmetnu godinu,
- 5) podsticajna sredstva za kontrolu kvaliteta mlijeka odobravaju u skladu sa članom 66. stav (2. i 3.) Pravilnika o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podsticaja za razvoj poljoprivrede i sela.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o budžetskom sistemu Republike Srpske;
- Zakon o izvršenju budžeta Republike Srpske za 2022. godinu;
- Odluka o usvajanju budžeta za 2022. godinu, Odluka o usvajanju Prvog rebalansa budžeta za 2022. godinu i Odluka o usvajanju Drugog rebalansa budžeta za 2022. godinu;
- Zakon o trezoru;
- Zakon o fiskalnoj odgovornosti, član 4, 9 -11;
- Zakon o obezbjeđenju i usmjeravanju sredstava za podsticanje razvoja poljoprivrede i sela;
- Zakon o poljoprivredi;
- Zakona o državnim službenicima;
- Zakon o radu, član 205;
- Zakon o platama zaposlenih u organima uprave Republike Srpske;
- Poseban kolektivni ugovor za zaposlene u organima uprave Republike Srpske;
- Zakon o porezu na dohodak, glava I-IV, VI, X, XII i XIII;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju invalida, član 26. i 27;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske;
- Pravilnik o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole;
- Uputstvo o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole;
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Agenciji za agrarna plaćanja;
- Pravilnik o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podsticaja za razvoj poljoprivrede i sela;
- Pravilnik o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podsticaja za kapitalne investicije u poljoprivrenoj proizvodnji u 2022. godini;
- Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarivanja podrške poljoprivrednim proizvođačima u uslovima izazvanim pandemijom virusa korona;
- Pravilnik o načinu izrade i sadržaja kadrovske plana u republičkim organima uprave;
- Odluka o visini nakande troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj.

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Agencija za agrarna plaćanja Republike Srpske (u daljem tekstu: Agencija) je osnovana kao republička upravna organizacija u skladu sa članom 39. Zakona o republičkoj upravi („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 115/18, 111/21, 15/22, 56/22 i 132/22), a u skladu sa članom 42. navedenog zakona obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na uspostavljanje jedinstvenog sistema za sva agrarna plaćanja, uspostavljanje integrisanog sistema kontrole svih plaćanja i sopstvenog računovodstvenog sistema, obezbjeđenje transparentnosti svih mjera podrške i isplata, usklađivanje procedura u vezi sa agrarnim plaćanjima sa procedurama i pravilima Evropske unije, uspostavljanje sistema uvezivanja sa drugim registrima i drugim evidencijama koje se vode u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede: stvaranje tehničkog okvira za primjenu sistema jedinstvenog broja i sistema odlaganja podataka, saradnju sa drugim organima i organizacijama Republike Srpske u vezi sa razmjenom procedura i podataka, evidentiranje i računsku obradu zahtjeva, isplatu zahtjeva korisnicima po osnovu ostvarenog prava na podsticajna sredstva, čuvanje i arhiviranje svih dokumenata, vođenje evidencije o dodijeljenim podsticajnim sredstvima, monitoring i dostavljanje izvještaja i analiza Ministarstvu i osposobljavanje kadrova da bi se osigurala jedinstvena primjena procedura i kvalitetno sprovođenje mjera i druge poslove u skladu sa zakonima i propisima.

Agencija je u sastavu Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Predmet ove revizije su pojedinačni finansijski izvještaji Agencije za 2022. godinu sačinjeni na osnovu transakcija evidentiranih u okviru Glavne knjige trezora (u daljem tekstu: GKT) na fondu 01 (opšti fond).

Sredstva za finansiranje rada Agencije se obezbjeđuju u budžetu Republike Srpske.

Na Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji Agencije nije bilo primjedbi.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italik slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske je provela finansijsku reviziju Agencije za 2021. godinu i tom prilikom date su tri preporuke za finansijske izvještaje i tri preporuke za usklađenost. Agencija je dostavila odgovor o preduzetim radnjama radi prevazilaženja propusta i nepravilnosti utvrđenih u revizijskom izvještaju, u skladu sa članom 21. stav (3) Zakona o reviziji javnog sektora Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 98/05 i 20/14).

Od ukupno 6 datih preporuka, provedene su tri preporuke, dvije preporuke su djelimično provedene, a jedna preporuka nije provedena.

Neprovedeni dio preporuke date za finansijske izvještaje se odnosi na objelodanjivanje informacija o žalbama na donesena rješenja po osnovu subvencija (tačka 6.5. izvještaja). Preporuka koja se odnosi na planiranje i izvršenje budžeta po osnovu subvencija u skladu sa propisanim budžetskim klasifikacijama iz člana 94. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike i evidentiranje stvorenih obaveza iznad visine odobrenih sredstava u skladu sa članom 82. stav (6) i 93. stav (3) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike, nije provedena.

Neprovedeni dio preporuke za usklađenost se odnosi na zasnivanje radnog odnosa prema kadrovskom planu (tačka 3. izvještaja).

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 97/18, 78/20, 2/21 i 33/22) u Agenciji je sistematizovano 26 radnih mjesta za 42 izvršioca (33 državna službenika i 9 namještenika).

Na dan 31.12.2022. godine bio je zaposlen 41 izvršilac, od kojih 37 izvršilaca na neodređeno vrijeme (30 državnih službenika i 7 namještenika), 3 izvršioca na određeno vrijeme i 1 imenovano lice.

Tokom 2022. godine provedena su tri javna konkursa za prijem tri izvršioca, dva državna službenika (javni konkurs je raspisala, objavila i sprovela Agencija za državnu upravu) i jednog namještenika (javni konkurs je raspisala, objavila i sprovela Agencija za agrarna plaćanja). Prijem tri izvršioca po navedenim konkursima predstavlja povećanje broja zaposlenih za dva izvršioca, dok kod jednog zaposlenog mijenja se status, zaposleni primljen 2021. godine kao pripravnik (na određeno vrijeme), a u 2022. godini putem konkursa je primljen na neodređeno vrijeme. Takođe, u mjesecu decembru 2022. godine, izvršen je prijem tri izvršioca na određeno vrijeme (jedan državni službenik i dva namještenika).

Kadrovskim planom za 2022. godinu nije planirano novo zapošljavanje, odnosno predviđeno je 36 izvršilaca, a nakon zapošljavanja u 2022. godini broj zaposlenih je veći od predviđenog broja kadrovskim planom, što nije u skladu sa članom 30. i 111. stav (2) Zakona o državnim službenicima („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 118/08, 117/11 i 37/12 i 57/16). Navedenim članovima zakona je propisano da se zapošljavanje i popunjavanje upražnjenih radnih mjesta državnih službenika i namještenika vrši u skladu sa kadrovskim planom.

Redovan godišnji popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2022. godine nije izvršen u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 45/16 i 113/21), jer nije izvršen popis obaveza po osnovu subvencija (već je popisano samo njihov ukupni saldo iskazan u glavnoj knjizi), što nije u skladu sa članom 4. stav (4). Takođe, nije sačinjena posebna popisna lista imovine koja nije u vlasništvu (putnički automobil), a kojeg Agencija koristi na osnovu zaključenog Ugovora sa Ministarstvom, što nije u skladu sa članom 4. stav (1) tačka 2., a Izvještaj o popisu ne sadrži uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine i obaveza, što nije u skladu sa članom 20. stav (1) tačka 3.

Integralni računovodstveni sistem za sva agrarna plaćanja, kao podrška za evidentiranje i računsku obradu zahtjeva za podsticajna sredstva i evidencije o dodijeljenim i plaćenim podsticajima, te obezbjeđenje kontrole i transparentnosti svih realizovanih mjera podrške i izvršenih isplata, nije uspostavljen. Pomoćne evidencije dodijeljenih podsticajnih sredstava i evidencija žalbi izjavljenih na donesena rješenja po osnovu subvencija na nivou Agencije, vode se u excel tabelama.

Prema informacijama datim za potrebe revizije, u Ministarstvu se realizuje „Projekat unapređenja otpornosti i konkurentnosti sektora poljoprivrede” u okviru kojeg je definisana podkomponenta „Unapređenje poljoprivrednih informacionih sistema“ koja će podržati dovršetak mreže računovodstvenih podataka, kompletiranje registra farmi, stvaranje novih registara za prioritetne lance vrijednosti, poboljšanje funkcionalnosti sistema različitih registara, uključujući identifikaciju i registraciju životinja, jačanje poljoprivrednog informacionog sistema, razvijanje sistema identifikacije zemljišnih parcela, a jedan od predviđenih modula je i softver za obradu zahtjeva za podsticaje.

U 2022. godini, ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede je na osnovu Zakona o obezbjeđenju i usmjeravanju sredstava za podsticanje razvoja poljoprivrede i sela i Zakona o poljoprivredi („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 70/06, 20/07, 87/07 i 71/09), donio Pravilnik o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podsticaja za razvoj poljoprivrede i sela („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 4/22, 15/22, 23/22, 27/22, 60/22, 77/22, 81/22, 98/22, 119/22 i 123/22) i Pravilnik o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podsticaja za kapitalne investicije u poljoprivrednoj proizvodnji u 2022. godini („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 10/22 i 81/22).

U 2022. godini, Upravni odbor Kompenzacionog fonda Republike Srpske (u daljem tekstu: Upravni odbor) je sa tri zaključka odobrio na ime podsticaja za razvoj poljoprivrede i sela iznos od 31.430.000 KM. Realizacija navedenih sredstava (plaćanje) je vršena preko Kompenzacionog fonda Republike Srpske u iznosu od 31.422.317 KM.

Zaključkom Upravnog odbora od 08.04.2022. godine, odobrena su sredstva za podršku kapitalnim investicijama u poljoprivrednoj proizvodnji u iznosu od 14.000.000 KM, u skladu sa Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podsticaja za kapitalne investicije u poljoprivrednoj proizvodnji u 2022. godini. Agencija je realizovala 13.998.129 KM, od čega za poljoprivrednu mehanizaciju (10.726.801 KM), opremu u stočarskoj proizvodnji (987.926 KM), izgradnju objekata u stočarstvu (133.127 KM), nabavku tovnih junica (50.810 KM), plastenika (97.104 KM), višegodišnjih zasada (164.420 KM), navodnjavanje (700.431 KM), nabavku protivgradnih mreža i boks paleta (68.424 KM), opremanje ribogojilišta (50.000 KM), investicije u organsku proizvodnju (26.859 KM) i prerađivačke kapacitete (992.226 KM).

Zaključkom Upravnog odbora od 30.05.2022. godine odobrena su sredstva za podršku proizvođačima mlijeka u iznosu od 7.430.000 KM, u skladu sa Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podsticaja za razvoj poljoprivrede i sela, a realizovano je 7.427.095 KM za premije za mlijeko april, maj i jun 2022. godine.

Zaključkom Upravnog odbora, od 04.03.2022. godine, odobrena su sredstva u iznosu od 10.000.000 KM za podršku ratarskoj, povrtarskoj i voćarskoj proizvodnji, proizvođačima svinjskog mesa i proizvođačima kvalitetno priplodnog materijala u skladu sa Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarivanja podrške poljoprivrednim proizvođačima u uslovima izazvanim pandemijom virusa korona („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 22/22, 30/22, 83/22 i 119/22). Agencija je realizovala 9.997.093 KM, od čega za tov svinja (2.343.423 KM), povrće (1.748.553 KM), pšenicu (1.701.148 KM), sjemenski kukuruz (1.555.531 KM), nabavku priplodnih junica (1.047.000 KM), voće (966.038 KM) i Veterinarsko stočarskom centru a.d. Banja Luka za nabavku, skladištenje i distribuciju sjemena za vještačko osjemenjavanje u govedarstvu (120.000 KM), kao i za podršku kapitalnim investicijama (515.400 KM) u skladu sa dopunom zaključka, od 14.12.2022. godine i Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podsticaja za kapitalne investicije u poljoprivrednoj proizvodnji u 2022. godini.

Jedinica za internu reviziju je organizaciono uspostavljena Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta. Radno mjesto rukovodioca Jedinice za internu reviziju je popunjeno, dok radno mjesto internog revizora nije popunjeno. U toku 2022. godine, obavljeno je pet internih pregleda.

U Agenciji nije uspostavljen sistem finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa odredbama Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 91/16) i podzakonskim aktima koji proizilaze iz navedenog zakona. U toku 2022. godine, provodile su se aktivnosti na definisanju ključnih poslovnih procesa neophodnih za sačinjavanje knjige poslovnih procesa, kao i aktivnosti na identifikovanju i procjeni rizika neophodnih za uspostavljanje registra rizika. Strategija upravljanja rizicima (član 8. stav (2) Zakona), nije sačinjena.

Agencija nije sačinila godišnji izvještaj, elektronskim popunjavanjem obrasca Izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog

upravljanja i kontrole za 2022. godinu, u skladu sa rokom definisanim članom 8. stav (6) Pravilnika o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 1/22). Izjave u vezi dostignutog stepena razvoja sistema internih finansijskih kontrola i planiranim mjerama za uspostavljanje nedostignutog nivoa razvoja sistema internih finansijskih kontrola, koje se dostavljaju uz godišnji izvještaj za 2022. godinu, nisu sačinjene u zakonskim rokovima.

U pojedinim slučajevima odobravanja podsticajnih sredstava su utvrđeni manji nedostaci u odnosu na propisano Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podsticaja za razvoj poljoprivrede i sela.

Uspostavljeni sistem internih kontrola nije funkcionisao na način da je obezbijedio istinito i fer izvještavanje i usklađenost sa važećim zakonima i propisima, što je osim u ovoj tački navedeno u većini tačaka ovog izvještaja.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- **zapošljavanje i popunjavanje upražnjenih radnih mjesta vrši u skladu sa donesenim kadrovskim planom shodno članu 30. i 111. stav (2) Zakona o državnim službenicima,**
- **postupci i procedure provođenja popisa i izvještavanje vrši u skladu sa članom 4. stav (1. i 4.) i 20. stav (1) tačka 3. Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza,**
- **sačinjava Izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole sa prilogima, u skladu sa članom 8. stav (6) Pravilnika o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole.**

4. Nabavke

Planom javnih nabavki i izmjenom plana za 2022. godinu planirano je 11 postupaka javnih nabavki roba i usluga u ukupnom iznosu od 49.065 KM bez uračunatog poreza na dodatu vrijednost (u daljem tekstu: PDV).

Prema izvještaju o realizaciji u toku 2022. godine provedeno je 12 postupaka javnih nabavki ugovorene vrijednosti 44.184 KM (bez PDV-a), od toga je proveden jedan rezervisani ugovor, jedan konkurentski zahtjev za dostavu ponuda i 10 direktnih sporazuma.

Revizijskim ispitivanjem je obuhvaćeno 6 postupaka javnih nabavki (jedan konkurentski zahtjev i pet putem direktnog sporazuma) ukupne ugovorene vrijednosti 32.879 KM (bez PDV-a), što predstavlja 74% ukupno realizovanih javnih nabavki.

Ispitane su nabavke kancelarijskih potrepština i drugog kancelarijskog materijala (5.931 KM), nafte i destilata (15.266 KM), tonera i ketridža (5.983 KM), štampača i kompjuterske opreme (2.145 KM), osiguranja radnika (990 KM) i nabavku hotelskih usluga (2.564 KM).

Kod provođenja postupaka javne nabavke putem direktnog sporazuma, nije vršeno ispitivanje tržišta niti je zahtijevan pisani prijedlog cijene ili ponuda od jednog ili više privrednih subjekata koji obavljaju djelatnost koja je predmet nabavke, što nije u skladu sa članom 90. Zakona o javnim nabavkama.

Nabavka kancelarijskih potrepština i drugog kancelarijskog materijala ugovorena je u vrijednosti od 6.939 KM, a ugovor je realizovan u iznosu od 10.235 KM. U toku realizacije ugovora došlo je do izmjena i dopuna Zakona o javnim nabavkama, gdje je članom 75. stav (5) zakona data mogućnost da se izmijeni ugovor o javnoj nabavci tokom njegovog trajanja bez provođenja postupka javne nabavke, pod uslovom da su kumulativno ispunjena tri uslova tj. da je do potrebe za izmjenom došlo zbog okolnosti koje pažljiv i savjestan ugovorni organ nije mogao predvidjeti, da se izmjenom ne mijenja cjelokupna priroda ugovora i da svako povećanje cijene nije veće od 30% vrijednosti prvobitnog ugovora i ne može imati za cilj izbjegavanje primjene Zakona. Agencija nije obezbjedila dokaze u pisanoj

formi o kumulativnoj ispunjenosti tri navedena uslova, nije zaključila aneks ugovora i nije objavila osnovne elemente izmjene nastale u toku realizacije ugovora na portalu javnih nabavki, što nije u skladu sa članom 75. stav (5., 9. i 11.) Zakona o javnim nabavkama.

Izveštaj o provedenim postupcima nabavki tonera za štampače i kolektivnog osiguranja radnika nije unijet u sistem „E-nabavke”, a štampača i kompjuterske opreme nije unijet u propisanom roku, što nije u skladu sa članom 9. stav (3) Uputstva o uslovima i načinu objavljivanja obavještenja i dostavljanja izvještaja u postupcima javnih nabavki u informacionom sistemu „E-nabavke”. Navedenim članom Uputstva, kao i članom 10. stav (2) novog Uputstva o uslovima i načinu objavljivanja obavještenja i dostavljanja izvještaja u postupcima javnih nabavki na portalu javnih nabavki, koji je u primjeni od 10.12.2022. godine, propisana je obaveza objave izvještaja o provedenom postupku direktnog sporazuma u roku od 30 dana.

Agencija nije provodila procedure javnih nabavki za nabavku tonera 1.090 KM i nabavku hotelskih usluga 1.900 KM, što nije u skladu sa članom 6. Zakona o javnim nabavkama, kojim je definisano da je ugovorni organ dužan da dodjeljuje ugovore o javnoj nabavci primjenom adekvatnog postupka javne nabavke u skladu Zakonom i podzakonskim aktima.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se postupci i procedure javnih nabavki, objavljivanje osnovnih elemenata ugovora i izvještaja o provedenom postupku javnih nabavki vrši u skladu sa članom 6., 75. stav (5., 9. i 11.) i 90. stav (2) Zakona o javnim nabavkama i članom 10. stav (2) Uputstva o uslovima i načinu objavljivanja obavještenja i dostavljanja izvještaja u postupcima javnih nabavki na portalu javnih nabavki.

5. Priprema i donošenje budžeta

Agencija je dostavila budžetski zahtjev za 2022. godinu po Instrukciji broj 1 u iznosu od 190.800.100 KM, a putem Instrukcije broj 2 podnesen je zahtjev za budžetska sredstva u skladu sa predloženim budžetskim ograničenjem za 2022. godinu u iznosu od 76.219.900 KM.

Odlukom o usvajanju budžeta za 2022. godinu („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 121/21) Agenciji je odobren budžetski okvir u iznosu od 76.266.200 KM, a odlukom o usvajanju Prvog rebalansa budžeta za 2022. godinu („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 53/22) je odobren budžetski okvir u iznosu od 76.366.300 KM.

Odlukom o usvajanju Drugog rebalansa budžeta za 2022. godinu („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 106/22) je odobren budžetski okvir u iznosu od 76.438.000 KM, od čega za rashode ličnih primanja (1.222.500 KM), rashode korišćenja roba i usluga (140.000 KM), rashode finansiranja i druge finansijske troškove (500 KM), subvencije (75.000.000 KM), izdatke za nefinansijsku imovinu (5.000 KM) i ostale izdatke (70.000 KM).

Nakon Drugog rebalansa budžeta, izvršene su 3 realokacije sredstava u iznosu od 28.300 KM. Na osnovu rješenja ministra izvršene su dvije realokacije sredstava u okviru pozicije rashoda korišćenja roba i usluga (21.800 KM) i jedna realokacija u okviru rashoda za lična primanja zaposlenih (6.500 KM).

Agencija je dobila saglasnost Ministarstva finansija Republike Srpske na Nacrt kadrovskog plana za 2022. godinu.

Planiranje budžeta po osnovu subvencija ne vrši se u skladu sa ekonomskom klasifikacijom propisanom članom 94. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 98/16, 115/17 i 118/18), a što je detaljnije objašnjeno u tački 6.1.2.1. izvještaja.

6. Finansijski izvještaji

Agencija je sačinila obrasce godišnjih izvještaja Obrazac 2.01 - Pregled planiranih i ostvarenih prihoda, primitaka, rashoda i izdataka iskazanih u GKT na računovodstvenom fondu 01, Obrazac 3a - Pregled prihoda, primitaka, rashoda i izdataka iskazanih u GKT na računovodstvenim fondovima 01 do 05, Obrazac 4a - Funkcionalna klasifikacija rashoda i neto izdataka za nefinansijsku imovinu iskazanih u GKT, Obrazac 5a - Pregled imovine, obaveza i izvora iskazanih u GKT i pisano Obrazloženje uz finansijske izvještaje, kako je propisano članom 46. i 47. stav (1) Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 15/17 i 17/22).

6.1. Prihodi i primici, rashodi i izdaci

U Pregledu prihoda, primitaka, rashoda i izdataka iskazanih u GKT na računovodstvenim fondovima 01 do 05, Agencija je iskazala ukupne prihode i primitke u iznosu 260.643 KM i ukupne rashode i izdatke u iznosu od 76.435.472 KM.

Izvršenje budžeta (budžetski rashodi i izdaci) za 2022. godinu je iskazano u iznosu od 76.422.385 KM, što je u visini Drugog rebalansa budžeta. Pojedine pozicije izvršenja budžeta po osnovu rashoda za lična primanja zaposlenih i rashoda po osnovu korišćenja roba i usluga su niže ili više u odnosu na Drugi rebalans budžeta, a za odstupanja na kojima je izvršenje veće u odnosu na sredstva odobrena Drugim rebalansom budžeta, izvršene su realokacije (tačka 5. izvještaja).

6.1.1. Prihodi i primici

Ukupni prihodi i primici su iskazani u iznosu od 260.643 KM, a čine ih neporeski prihodi, prihodi obračunskog karaktera i ostali primici.

Neporeski prihodi su iskazani u iznosu od 191.535 KM, a čine ih prihodi po osnovu povrata nenamjenski utrošenih sredstava po osnovu datih subvencija (190.844 KM) i prihodi od zaposlenih po osnovu prekoračenja dozvoljenog limita na računima za mobilne telefone (691 KM).

Prihodi obračunskog karaktera su iskazani u iznosu od 3.465 KM, a čine ih pomoći u naturi koje se u cjelosti odnose na donaciju računarske opreme od UNDP-a.

Ostali primici su iskazani u iznosu od 65.643 KM, a u cjelosti ih čine primici od Javnog fonda za dječiju zaštitu Republike Srpske po osnovu refundacija plata za vrijeme porodiljskog odsustva.

6.1.2. Rashodi i izdaci

Ukupni rashodi i izdaci su iskazani u iznosu od 76.435.472 KM, a odnose se na rashode (76.364.015 KM) i izdatke (71.457 KM). Rashode čine tekući rashodi i rashodi obračunskog karaktera.

6.1.2.1. Tekući rashodi

Tekući rashodi su iskazani u iznosu od 76.350.928 KM, a čine ih rashodi za lična primanja zaposlenih (1.217.428 KM), rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga (136.534 KM), rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi (257 KM) i subvencije (74.996.709 KM).

Rashode za lična primanja zaposlenih čine rashodi za bruto plate zaposlenih (1.152.967 KM), rashodi za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada (36.393 KM), rashodi za naknadu plata zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada plata koje se ne refundiraju (24.039 KM) i rashodi za otpremnine i jednokratne pomoći (4.029 KM).

Rashode za bruto plate zaposlenih čine rashodi za osnovnu platu nakon oporezivanja (707.982 KM), uvećanja osnovne plate po osnovu radnog staža (32.446 KM), porez na dohodak (53.187 KM) i doprinosi na platu (359.352 KM).

Rashode za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada čine rashodi za naknade za prevoz na posao i sa posla (17.758 KM), dnevnice za službena putovanja u zemlji i inostranstvu (9.975 KM) i penzijski doprinos za dobrovoljno penzijsko osiguranje na teret poslodavca (8.660 KM).

Rashode za otpremnine i jednokratne pomoći čine rashodi za novčane pomoći zaposlenom prilikom smrti člana uže porodice (2.718 KM) i novčane pomoći u slučaju teže bolesti ili invalidnosti (1.311 KM).

Rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga najvećim dijelom se odnose na rashode po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga (54.112 KM), rashode za režijski materijal (20.165 KM), putovanja i smještaja (24.613 KM), stručne usluge (17.020 KM) i ostale neklasifikovane rashode u iznosu od 9.482 KM.

Rashode po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga najvećim dijelom čine rashodi za poštanske usluge (43.315 KM) i usluge korišćenja fiksnog telefona (5.063 KM) i mobilnog telefona (4.877 KM). Priznavanje prava na troškove mobilnih telefona u Agenciji je definisano Rješenjem, kojim su utvrđeni mjesečni limiti potrošnje po korisnicima.

Rashode za režijski materijal najvećim dijelom čine rashodi za kompjuterski materijal (7.729 KM), rashodi za obrasce i papir (6.322 KM) i rashodi za registratore, fascikle i omote (3.435 KM).

Rashode po osnovu putovanja i smještaja čine rashodi po osnovu smještaja, hrane i ostali rashodi po osnovu službenih putovanja u zemlji i inostranstvu (6.497 KM) i rashodi po osnovu utroška goriva (18.116 KM).

Subvencije su iskazane u iznosu od 74.996.709 KM i odnose se na podsticajna sredstva, premije i regrese iz sredstava za podsticanje razvoja poljoprivrede i sela, a koje se realizuju kroz podršku tekućoj proizvodnji, podršku kapitalnim investicijama, podršku ruralnom razvoju i sistemske i ostale mjere podrške.

Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podsticaja za razvoj poljoprivrede i sela i Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podsticaja za kapitalne investicije u poljoprivrednoj proizvodnji u 2022. godini definisani su uslovi i postupci za ostvarivanje prava na novčane podsticaje (podsticajna sredstva, premije i regrese), postupci za njihovo ostvarivanje, vrsta, visina i način isplate novčanih podsticaja, obaveze korisnika novčanih podsticaja nakon njihovog primanja, rokovi, kao i potrebna dokumentacija i obrasci.

Vlada Republike Srpske je dala saglasnost na Plan korišćenja sredstava za podsticanje razvoja poljoprivrede i sela u 2022. godini („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 5/22) i izmjenu Plana korišćenja sredstava za podsticanje razvoja poljoprivrede i sela u 2022. godini („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 132/22) u iznosu od 75.000.000 KM, kojim su odobrena sredstva za mjere podrške tekućoj proizvodnji (54.800.280 KM), podrške dugoročnom razvoju (12.319.800 KM) i sistemske mjere (7.879.920 KM). Realizacija sredstava za podsticanje razvoja poljoprivrede i sela kod pojedinih mjera podrške je viša u odnosu na predviđena sredstva izmjenom Plana, za što je obezbijeđena saglasnost Ministarstva, a nije tražena saglasnost Vlade Republike Srpske, kako je to predviđeno članom 5. stav (3) Zakona o izvršenju budžeta Republike Srpske za 2022. godinu („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 121/21, 53/22 i 106/22).

Podrška tekućoj proizvodnji je realizovana u iznosu od 54.804.142 KM, a odnosi se na direktnu podršku stočarskoj proizvodnji (36.285.803 KM) i direktnu podršku biljnoj proizvodnji (18.518.339 KM).

Direktnu podršku stočarskoj proizvodnji čine premije za priplodnu stoku (4.398.222 KM), mlijeko (25.348.943 KM), proizvodnju mesa (5.500.032 KM) i podršku pčelarskoj proizvodnji (911.556 KM) i podršku konjarstvu (127.050 KM).

Premije za priplodnu stoku najvećim dijelom čine premije za priplodne krmače (1.214.415 KM), koze i ovce (942.220 KM) i junice (787.400 KM) i premije za sistem uzgoja krava-tele (983.350 KM).

Premije za proizvodnju mesa čine premije za utovljene svinje (1.965.168 KM), junad (1.763.680 KM), brojlere (1.373.144 KM) i premije za proizvodnju konzumne ribe pastrmke (219.081 KM), šarana (168.439 KM) i otkup ribe (10.520 KM).

Direktnu podršku biljnoj proizvodnji čine premije za proizvedeno i prodato voće i povrće, ljekovito i aromatično bilje (3.969.207 KM), regres po hektaru sjetvene površine za strna žita (5.218.735 KM), regres po hektaru sjetvene površine za soju, suncokret i uljanu repicu (704.243 KM), regres po hektaru za dizel gorivo (6.037.149 KM), sjemenski materijal (892.823 KM), sadni materijal (298.078 KM), industrijsko bilje (579.808 KM) i organsku proizvodnju (818.296 KM).

Premija za proizvedeno i prodato voće i povrće, ljekovito i aromatično bilje najvećim dijelom se odnosi na premiju za proizvedeno i prodato voće (1.964.358 KM) i povrće (1.955.194 KM).

Podrška kapitalnim investicijama je realizovana u iznosu od 4.638.074 KM, a odnosi se na nabavku nove poljoprivredne mehanizacije (1.543.086 KM), investicije u stočarskoj proizvodnji (711.847 KM), investicije u biljnoj proizvodnji (393.208 KM), investicije u skladištenje i preradu poljoprivrednih proizvoda (1.989.932 KM).

Podrška ruralnom razvoju je realizovana u iznosu od 7.714.835 KM, a odnosi se na podršku samozapošljavanju diplomiranih inženjera poljoprivrede (672.966 KM), poslovnim aktivnostima udruženjima žena (276.678 KM), poljoprivrednih zadruga i klastera (503.395 KM), otkupu poljoprivrednih proizvoda (299.013 KM), informisanje korisnika i promociju sektora poljoprivrede (204.240 KM), prenosu znanja i vještina u poljoprivredi (225.400), uvođenje tehnoloških inovacija (100.000 KM), modernizaciji sistema protivgradne odbrane (4.000.000 KM), razvoju brdsko planinskog područja (49.613 KM), razvojnim centrima (625.000 KM), zajedničkim projektima Vlade Repulike Srpske i Opštine Srebrenica (100.000 KM), standardizaciji i brendiranju (73.320 KM), projektima ruralnog razvoja (69.999 KM), kapitalnim investicijama u lovstvu (399.161 KM) i očuvanju autohtonih rasa (116.050 KM).

Sistemske i ostale mjere podrške su realizovane u iznosu od 7.839.658 KM, a odnose se na zaštitu zdravlja životinja (2.098.671 KM) i zaštitu zdravlja biljaka i atestiranje prskalica (484.520 KM), monitoring pesticida (56.948 KM), te mjere podrške proizvodnji sjemena za vještačko osjemenjivanje u govedarstvu (250.000 KM), uzgojno-seleksijskom radu (61.256 KM), kontrolu kvaliteta mlijeka (1.525.422 KM), opremanju laboratorija (100.025 KM), sufinansiranju premije osiguranja primarne poljoprivredne proizvodnje (619.173 KM), analizi kontrole plodnosti zemljišta (9.440 KM), kontroli kvaliteta stočne hrane (150.000 KM), vođenju i održavanju registra poljoprivrednih gazdinstava (1.159.891 KM), izradi strateških i programskih dokumenata (415.897 KM), Poljoprivrednom zadružnom savezu Republike Srpske (76.300 KM), unapređenju, zaštiti i razvoju ribljeg fonda i rad ribočuvarske službe (101.991 KM), vođenju računovodstvenih podataka za poljoprivredna gazdinstva (30.500 KM), kao i sredstva za vanredne potrebe i pomoći (461.242 KM) i žalbe (238.383 KM).

Mjere za zaštitu zdravlja životinja najvećim dijelom se odnose na mjere podrške za evidentiranje gazdinstava i životinja u Veterinarsko informacioni sistem (976.736 KM), dijagnostičke mjere zaštite zdravlja životinja (330.221 KM), te podsticajna sredstva za investicije u unapređenje veterinarske djelatnosti (284.023 KM) i rad Kancelarije za unos podataka o poljoprivrednim gazdinstvima i životinjama na poljoprivrednim gazdinstvima (265.120 KM).

U okviru premija za mlijeko, u 2022. godini je obračunata i isplaćena premija za mlijeko za tri mjeseca iz 2021. godine u iznosu od 6.470.615 KM i premija za mlijeko za osam mjeseci

iz 2022. godine, a pored toga iz Kompenzacionog fonda Republike Srpske su isplaćene tri premije za mlijeko iz 2022. godine (tačka 3. izvještaja).

U okviru podrške informisanju korisnika i promociji sektora poljoprivrede, odobrena su podsticajna sredstva za medijske aktivnosti medijskim kućama koje imaju zaključen ugovor o saradnji sa Ministarstvom (119.240 KM), kao i za organizovanje sajмова i izložbi međunarodnog značaja i nastupa na stočarskim izložbama raznim korisnicima (85.000 KM), od čega je odobreno Gradu Gradiška 6.000 KM i opštinama Bratunac 5.000 KM, a Rogatica, Rudo i Vlasenica po 3.000 KM.

U okviru podrške prenosu znanja i vještina u poljoprivredi najvećim dijelom su odobrena podsticajna sredstva za izradu razvojnih programa 152.400 KM (Vetrinarsko stočarskom centru a.d. Banja Luka 29.400 KM, Poljoprivrednoj školi Banja Luka 20.000 KM i Akademiji nauka i umjetnosti Republike Srpske 10.000 KM i raznim udruženjima) i za savjetovanja i seminare u oblasti poljoprivrede, prehrambene tehnologije, ruralnog razvoja i veterinarstva u iznosu 40.000 KM (Tehnološkom fakultetu Univerziteta u Banjoj Luci, Poljoprivrednom fakultetu Univerziteta u Banjoj Luci, Poljoprivrednom fakultetu Univerziteta u Istočnom Sarajevu i Veterinarskoj komori Republike Srpske po 10.000 KM).

U okviru mjera za zaštitu zdravlja biljaka i atestiranje prskalica, za realizaciju Programa iz oblasti zaštite zdravlja bilja za 2022. godinu, odobrena su podsticajna sredstva Poljoprivrednom fakultetu Univerziteta u Banjoj Luci (191.115 KM), Institutu za genetičke resurse Univerziteta u Banjoj Luci (43.745 KM), Javnoj ustanovi Poljoprivredni institut Republike Srpske Banja Luka (249.660 KM).

Vetrinarsko stočarskom centru a.d. Banja Luka, za kontrolu kvaliteta mlijeka, odobrena su podsticajna sredstva u iznosu od 1.525.422 KM na osnovu Ugovora o postupku kontrole kvaliteta svježeg sirovog mlijeka angažovanjem kontrolnih asistenata koji će uzimati i dostavljati uzorke svježeg sirovog mlijeka ovlašćenoj laboratoriji, zaključenog između Vetrinarsko stočarskog centra a.d. Banja Luka i Ministarstva. Ugovor je zaključen 04.01.2022 godine za period 01.01-31.12.2022. godine i istim je previđeno da se isplate podsticajna sredstva u visini ukupnih troškova za angažovanje kontrolnih asistenata, korišćenje sopstvenog vozila, obrade podataka i drugih pripadajućih troškova u iznosu od 80.000 KM mjesečno. Aneksom 1 ugovora iznos je povećan na 90.000 KM, Aneksom 2 ugovora na 100.000 KM, a Aneksom 3 ugovora na 200.000 KM mjesečno.

Agencija je po zahtjevu Vetrinarsko stočarskog centra a.d. Banja Luka odobrila dodatna sredstva na ime podsticaja za kontrolu kvaliteta mlijeka u iznosu od 457.914 KM, a po osnovu Zapisnika Poreske Uprave Republike Srpske o izvršenoj kontroli za period 15.11.2017.-14.11.2022. godine i utvrđenim poreskim obavezama po osnovu isplaćenih naknada za upotrebu vlastitog vozila u službene svrhe, što nije u skladu sa članom 66. stav (2. i 3.) Pravilnika o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podsticaja za razvoj poljoprivrede i sela i tačkom 2. i 4. Ugovora o postupku kontrole kvaliteta svježeg sirovog mlijeka. Članom 66. stav (2. i 3.) Pravilnika je definisana dokumentacija koja se podnosi uz zahtjev (izvještaj o sprovedenoj kontroli mlijeka, kao i broju uzoraka sa ukupnim troškovima za mjesec u kojem je vršena kontrola) i da se zahtjev podnosi najkasnije do 20. u mjesecu za prethodni mjesec. Tačkom 2. Ugovora o postupku kontrole kvaliteta svježeg sirovog mlijeka je definisan period realizacije ugovora (period 01.01-31.12.2022. godine), a tačkom 4. definisano je da isplata troškova za korišćenje sopstvenog vozila ne može biti veća od 500 KM.

U okviru podrške kontrole kvaliteta stočne hrane, za realizaciju Programa unapređenja kvaliteta kabaste i koncentrovane stočne hrane, odobrena su podsticajna sredstva Javnoj ustanovi Poljoprivredni institut Republike Srpske Banja Luka (100.00 KM) i Poljoprivrednom fakultetu Univerziteta u Istočnom Sarajevu (50.000 KM).

U okviru podrške vođenja registra poljoprivrednih gazdinstava odobrena su podsticajna sredstva Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge Banja Luka za usluge

vođenja Registra poljoprivrednih gazdinstava i Registra korisnika podsticajnih sredstava u Republici Srpskoj (720.000 KM), M:Tel-u a.d. Banja Luka za usluge hostovanja postojećeg CARPO sistema i održavanje godišnje licence @FARM sistema za period od 12 mjeseci (277.992 KM) i PROINTER-u ITSS d.o.o. Banja Luka za isporuku osam internet linkova, uslugu WAN mrežnog održavanja i održavanje Opensource Groupware proizvoda (161.899 KM).

Javnom preduzeću „Protivgradna preventiva Republike Srpske” a.d. Gradiška odobrena su podsticajna sredstva u ukupnom iznosu od 4.000.000 KM za modernizaciju sistema protivgradne odbrane - izmirenje obaveza po kreditima (3.226.779 KM) i za podršku preventivnim mjerama radi sprečavanja i ublažavanja elementarne nepogode – grada, za nabavku raketa i ostalih materijalno tehničkih sredstava (773.221 KM), a u skladu sa prethodno donesenom Odlukom Vlade Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 20/22) i članom 15. Zakona o protivgradnoj zaštiti („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 15/21), kojim je propisano finansiranje sistema protivgradne zaštite iz sredstava za podsticaj razvoja poljoprivrede i sela.

U okviru podrške razvojnim centrima, a na osnovu prethodno donesenih Odluka Vlade Republike Srpske, odobrena su podsticajna sredstva Poljoprivrednom fakultetu Univerziteta u Banjoj Luci za razvoj Eksperimentalno-edukativnog centra (100.000 KM), Institutu za genetičke resurse Univerziteta u Banjoj Luci za troškove botaničke bašte (100.000 KM), AD „Grad” Bijeljina za troškove međunarodnih sajmova i drugih manifestacija (125.000 KM), Javnoj ustanovi Poljoprivredni institut Republike Srpske Banja Luka za troškove eksperimentalnog rada (200.000 KM) i Centaru za razvoj poljoprivrede i sela Banja Luka za troškove izgradnje smještaja za pse (100.000 KM).

U okviru mjere podrške za izradu strateških i programskih dokumenata, koja se realizuju u skladu sa članom 72. Pravilnika, a na osnovu donesenih rješenja ministra i zaključenih ugovora sa Ministarstvom, odobrena su podsticajna sredstva za učešće u radu u komisijama i radnim grupama (86.242 KM).

U okviru sredstva za žalbe odobrene su obaveze stvorene u ranijem periodu po osnovu ugovora zaključenih sa ministarstvom u iznosu 6.035 KM.

Realizacija sredstava za podsticanje razvoja poljoprivrede i sela, na osnovu odluka Vlade Republike Srpske, prethodno zaključenih ugovora o poslovno-tehničkoj saradnji sa Ministarstvom i po osnovu učešća u radu komisija i radnih grupa imenovanih rješenjem ministra u najmanjem iznosu od 8.427.715 KM, nije klasifikovana u skladu sa članom 94. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 98/16, 115/17 i 118/18). Prema članu 94. pomenutog pravilnika subvencije se doznavačavaju isključivo proizvođačima učinaka (roba i usluga), a ne krajnjim potrošačima i imaju za cilj da utiču na obim proizvodnje, cijenu po kojoj se učinci prodaju ili nadoknadu proizvođaču po nekom drugom osnovu, a doznake sredstava u cilju pokrića nagomilanog duga nemaju karakter subvencije. Shodno članu 92., 95. i 102. pomenutog pravilnika, realizacija prethodno navedenih sredstava za podsticanje razvoja poljoprivrede i sela, po nalazu revizije predstavlja rashode po osnovu korišćenja roba i usluga koji se finansiraju sredstvima za podsticanje razvoja poljoprivrede i sela u najmanjem iznosu od 2.890.795 KM i grantove i transfere koji se raspoređuju iz sredstava za podsticanje razvoja poljoprivrede i sela, a koji imaju za cilj da pomognu u obavljanju redovnih aktivnosti ili specifične grupe aktivnosti (projekta) korisnika granta u najmanjem iznosu od 5.536.920 KM.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- **sredstva za podsticanje razvoja poljoprivrede i sela realizuju u skladu sa odobrenim Planom korišćenja sredstava za podsticanje razvoja poljoprivrede i sela Republike Srpske shodno Zakonu o izvršenju budžeta Republike Srpske za predmetnu godinu,**

- **podsticajna sredstva za kontrolu kvaliteta mlijeka odobravaju u skladu sa članom 66. stav (2. i 3.) Pravilnika o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podsticaja za razvoj poljoprivrede i sela,**
- **planiranje i izvršenje budžeta po osnovu sredstava za podsticanje razvoja poljoprivrede i sela vrši uz primjenu ekonomske klasifikacije propisane odredbama Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.**

6.1.2.2. Rashodi obračunskog karaktera

Rashodi obračunskog karaktera iskazani su u iznosu od 13.087 KM, a odnose se na nabavnu vrijednost realizovanih zaliha auto-guma (2.000 KM) i rashode po osnovu amortizacije (11.087 KM).

Rashode po osnovu amortizacije čine rashodi po osnovu amortizacije prevoznih sredstava (5.737 KM), kancelarijske opreme (1.944 KM), komunikacione i računarske opreme (2.712 KM) i nematerijalne imovine u iznosu od 694 KM, a obračun amortizacije je vršen u skladu sa Pravilnikom o primjeni godišnjih amortizacionih stopa za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 110/16).

6.1.2.3. Izdaci

Izdaci su iskazani u iznosu od 71.457 KM, a čine ih izdaci za nabavku računarske opreme (2.960 KM), izdaci za nabavku zaliha auto-guma (2.000 KM) i ostali izdaci iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti za naknade plata koje se refundiraju od fondova obaveznog socijalnog osiguranja (66.497 KM).

Ostali izdaci iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti se odnose na izdatke za naknade plata za porodijsko odsustvo koji se refundiraju od Javne ustanove Javni fond za dječiju zaštitu (64.070 KM) i izdatke za naknade plata za vrijeme bolovanja koji se refundiraju od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske (2.427 KM).

6.2. Imovina, obaveze i izvori

Ukupna imovina Agencije na dan 31.12.2022. godine je iskazana u iznosu od 238.425 KM bruto vrijednosti, 207.346 KM ispravke vrijednosti i 31.079 KM neto vrijednosti, a odnosi se na nefinansijsku i finansijsku imovinu.

6.2.1. Nefinansijska imovina

Nefinansijska imovina je iskazana u iznosu od 228.350 KM bruto vrijednosti, 207.346 KM ispravke vrijednosti i neto vrijednosti 21.004 KM, a odnosi se na opremu i nematerijalnu proizvedenu imovinu.

Oprema je iskazana u iznosu od 225.572 KM bruto vrijednosti, 207.346 KM ispravke vrijednosti i neto vrijednosti 18.226 KM. Neto vrijednost opreme čine motorna vozila (3.919 KM), kancelarijska oprema (5.480 KM) i komunikaciona i računarska oprema (8.827 KM).

Nematerijalna proizvedena imovina je iskazana u iznosu od 2.778 KM (bruto vrijednosti i neto vrijednosti), a u cjelosti se odnosi na vrijednost računarskih programa.

6.2.2. Finansijska imovina i razgraničenja

Finansijska imovina i razgraničenja su iskazani u iznosu od 10.075 KM (bruto vrijednosti i neto vrijednosti), a odnosi se na ostala kratkoročna razgraničenja i kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti.

Ostala kratkoročna razgraničenja su iskazana u iznosu od 3.607 KM, a odnose se na razgraničenja po osnovu neizmirenih obaveza za naknade plata za vrijeme roditeljskog odsustva za decembar 2022. godine, koja se refundiraju od fondova obaveznog socijalnog osiguranja (3.222 KM) i razgraničenja po osnovu neizmirenih obaveza za naknade plata za vrijeme bolovanja za decembar 2022. godine koje se refundiraju (385 KM).

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti je iskazana u iznosu od 6.468 KM, a odnose se na potraživanja po osnovu refundacija za naknadu plata iz doprinosa za zdravstveno osiguranje (2.426 KM) i potraživanja po osnovu refundacija za naknadu plata iz doprinosa za dječiju zaštitu (4.042 KM).

Sa fondovima obaveznog socijalnog osiguranja izvršeno je usaglašavanje otvorenih stavki (potraživanja za naknade plata za vrijeme bolovanja odnosno porodijskog odsustva) na dan 31.12.2022. godine.

6.2.3. Obaveze i razgraničenja

Obaveze Agencije na dan 31.12.2022. godine su iskazane u iznosu od 14.268.718 KM, a čine ih kratkoročne obaveze za lična primanja zaposlenih (117.970 KM), obaveze iz poslovanja (21.349 KM), obaveze za subvencije (14.116.646 KM) i obaveze po osnovu ostalih kratkoročnih razgraničenja (12.753 KM).

Obaveze za lična primanja zaposlenih se odnose na obaveze za bruto plate zaposlenih i bruto naknade plata za mjesec decembar 2022. godine (115.939 KM) i bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih (prevoz za mjesec decembar 2022. godine) u iznosu od 2.031 KM.

Obaveze iz poslovanja se odnose na obaveze za nabavku roba, usluga i stalne imovine (20.513 KM), obaveze prema fizičkim licima (440 KM) i obaveze za poreze i doprinose na teret poslodavca (396 KM).

Obaveze po osnovu subvencija se odnose na neizmirene obaveze za novčane podsticaje za razvoj poljoprivrede i sela koji se realizuju kroz podršku tekućoj proizvodnji (12.872.105 KM), podršku kapitalnim investicijama (69.692 KM), podršku ruralnom razvoju (30.397 KM) i sistemske i ostale mjere podrške (1.144.452 KM).

Agencija je putem provedene četiri multilateralne kompenzacije u 2022. godini izmirila obaveze u iznosu od 1.392.321 KM, a do roka za izradu i dostavljanje godišnjih finansijskih izvještaja izmirene su sve obaveze dospjele na dan 31.12.2022. godine.

6.2.4. Vlastiti izvori

Vlastiti izvori sredstava su iskazani u iznosu od 2.778 KM, a odnose se na rezerve formirane po osnovu procjene nematerijalne imovine (računarski program).

6.3. Vanbilansna evidencija

Na dan 31.12.2022. godine, u Agenciji nije bilo poslovnih događaja koji bi zahtijevali evidentiranje na vanbilansnim pozicijama.

6.4. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Prema obrazloženju datom za potrebe revizije, u toku 2022. godine Agencija nije vodila sudske sporove, a korisnici novčanih podsticaja su izjavili ukupno 323 žalbe na donesena rješenja po osnovu subvencija u 2021. i 2022. godini, od čega je prvostepeni organ usvojio 109 žalbi, 21 žalbu odbio, a u postupku rješavanja su ostale 62 žalbe. Ministarstvu kao drugostepenom organu prosljeđena je 131 žalba, od kojih je 24 usvojeno, 71 žalba odbijena kao neosnovana, a u postupku rješavanja je ostalo 36 žalbi. Korisnicima čije su žalbe prihvaćene, donesena su rješenja o odobravanju novčanih podsticaja u iznosu od 238.383 KM.

6.5. Obrazloženja uz finansijske izvještaje

Uz finansijske izvještaje za 2022. godinu sačinjena su i pisana Obrazloženja koja pružaju neophodne opšte podatke o Agenciji, informacije o osnovama za sastavljanje finansijskih izvještaja i primijenjenim računovodstvenim politikama i propisima za izradu godišnjeg obračuna. Međutim, nisu izvršena objelodanjivanja potrebnih dodatnih informacija koja se odnose na potencijalne obaveze po osnovu izjavljenih žalbi na donesena rješenja po

osnovu subvencija u skladu sa članom 46. stav (1) tačka 8. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika, kao ni objelodanjivanja uzroka značajnijih odstupanja u odnosu na budžet (rashodi po osnovu putovanja i smještaja) i prethodnu godinu (ostali izdaci) u skladu sa članom 46. stav (1) tačka 5. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se u Pisanim obrazloženjima uz finansijske izvještaje objelodanjuju potrebne dodatne informacije u skladu sa članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika.

Revizijski tim

Dragan Milošević, s.r.

Mira Matijašević, s.r.